

senyek, néptánc és repülőmodellező szakkörök. Kalocsai Péter megemlékezik arról a tényről is, hogy a kommunista munkásmozgalom hősről, Antal Jánosról (1907–1943) elnevezett iskolában milyen erősen működött az ideológiai nevelés. A munkásmozgalmi és szocialista ünnepek megtartása (nov. 7., ápr. 4.), a diákok úttörő mozgalomban való kötelező részvétele, az intézményesített ateizmus, vallásellenesség, az osztályharcos ideológia napi jelenléte, az értelmiségi szülők gyermekeinek hátrányos megkülönböztetése, a kettős nevelés tudathasadásos állapota mindmind ennek a megnyilvánulási formái voltak. Dicséretes, hogy a szerző ehhez a kényes témához is hozzá mer nyúlni. Nem hallgatja el az egész rendszer fonákását, hamisságát, kendőzetlenül ábrázolja a diktatúra és a kötelezően sulykolt ideológia mindent, még a kisgyerekek életét is behálózó világát, ugyanakkor nem ítélkezik, hanem tárgyilagosan közelít a témához.

Az oktatási intézmény történetének 3. szakasza a rendszerváltás után indult, immár Nyitra Utcai Általános Iskola név alatt. A szerző áttekintést ad a napjainkig tartó utóbbi 25 év eseményeiről, bemutatva az oktatási, nevelési programokat, a hagyományosan magas színvonalú zenei és képzőművészeti oktatás eredményeit, valamint az újabb útkeresésként értelmezhető nyelvi tagozatokat. Ismerteti a diákok kimagasló versenyeredményeit, kitérve egyúttal az utóbbi évek kompetenciamérései kiváló eredményeire, tanulságaira is.

A kötet adattárszerűen teljes névsort közöl az igazgatókról, a tantestületekről, nem feledkezve meg az oktatást segítő és technikai dolgozókról sem. A szerző ezen túlmenően arra is vállalkozik, hogy válogatást ad közre a taná-

rok pedagógiai és az iskolával kapcsolatos publikációiból. Természetesen a főszereplők, a diákok sem maradtak ki a kötetből. Kalocsai Péter teljes, hiánytalan listát állított össze az itt tanulókról, ráadásul sikerült valamennyi osztálytablót összegyűjtenie.

A kötet külső megjelenésében elegáns, formátuma különleges, ez mintegy előre vetíti, hogy a tartalom, annak részletessége, szakmai színvonala és igényes vizuális megjelenítése is átlagon felüli. A munka megszületését igen alapos, kiterjedt kutatás előzte meg, ennek eredménye a kötet rendkívüli adatgazdagsága. A források visszakereshetőségét a tudományos közlés szabályainak megfelelő pontos hivatkozások segítik. A feldolgozott statisztikai adatsorokat a szerző diagramos ábrázolásokkal teszi szemléletesebbé. A kötet tervrajzokkal, archív fotókkal, dokumentumokkal pazarul illusztrált; a téma kifejtését 180 szövegek közli fénykép és további 113 osztálykép teszi teljesebbé. Stílusa olvasmányos, a szerző helyenként saját személyes visszaemlékezéseit is beleszövi, a sorok között így átsüt az egykori diák saját iskolája iránti szeretete, de az „oral history” módszeréhez nyúlva egy-egy téma kapcsán szemtanúkat is megszólaltat.

Kiváló színvonalú, mintaadó oktatástörténeti munka született, amely az iskoláról jelenleg rendelkezésünkre álló adatok, ismeretanyagok komplex összefoglalását, tudásunk összességét adja. Benne van minden, amit az oktatási intézmény múltjáról tudni érdemes, ugyanakkor a jelenkori helyzetet is részletesen dokumentálja, így a jövő számára is számos emléket, információt őriz meg. A kiadvány méltán nevezhető a Nyitra Utcai Általános Iskola enciklopédiájának.

KRÓNIKA

2016. JÚLIUS–DECEMBER

■ Tóth Kálmán

Július

2. A Múzeumok éjszakája második szombathelyi hétvégéjén öt intézmény (Szombathelyi Képtár, Iseum Savariense Régészeti Műhely és Tárház, Smidt Múzeum, Magyar Nemzeti Levéltár Vas Megyei Levéltára, Szombathelyi Törvényszék) színes programokkal várta az érdeklődőket.

7. A Szombathelyi Képtárban Révész Antal és Wigner Judit grafikáiból válogatott kiállítás nyílt Színek és panorámák címmel. A vendégeket Cebula Anna igazgató köszöntötte, a tárlatot dr. Gálig Zoltán művészettörténész nyitotta meg, majd Révész Antal mesélt a hallgatóságnak az alkotások történetéről.

8–9. A Berzsenyi Dániel Könyvtárban, dr. Takácsné dr. Tenki Mária, Szombathely MJV Jogi és Társadalmi Kapcsolatok Bizottságának elnöke ajánló szavával megnyílt a képeslevelezőlap-gyűjtők országos kiállítása.

21. A Szombathelyi Képtárban, Szombathely városának ajánlva címmel megnyílt Rocco Turi egész addigi munkásságát összefoglaló tárlata. Az esemény résztvevőit dr. Puskás Tivadar,

Szombathely MJV polgármestere, Cebula Anna képtárigazgató és dr. Czetter Ibolya, a Vas Megyei TIT Egyesület elnöke köszöntötte. A művész Szombathely ihlette munkáit, köztük a Szent Márton emlékére készített fotókat, dr. Gálig Zoltán művészettörténész ajánlotta a közönség figyelmébe.

27–31. Az 1664. augusztus 1-jén lezajlott csata emlékére 14. alkalommal rendezte meg a Rába parti város a Szentgotthárdi Történelmi Napokat.

Augusztus

1. Képzőművészeti alkotótáborral kezdődött a 38. Hegyháti Napok kulturális programsorozata.

2. Koszorúzási ünnepséget tartottak a Roma Holokauszt Világnapja alkalmából Szombathelyen, a Jászai Mari utcái emlékműnél. Az eseményen a Szombathelyi Roma Nemzetiségi Önkormányzat nevében Vajda László Orfeusz elnök és Ferkovics József képviselő, dr. Puskás Tivadar, Szombathely MJV polgármestere, továbbá Vidos László, a Roma Területi Nemzetiségi Önkormányzat elnöke mondott beszédet.

4–9. 25 előadás, tanulmányút, város-építészeti séta és filmbemutató szerepelt a 100 fő részvételével, 4 helyszínen megrendezett 49. Savaria Urbanisztikai Nyári Egyetem (Szombathely) és 6. Tervező Tábor (Sárvár) programjában.

5. A Rumi Indóházban, Fábíán László író ajánló szavaival megnyílt Polgár Csaba (1942–2016) Ferenczy Noémi-díjas textilművész, ipar- és képzőművész Szabad vásznak című posztumusz kiállítása. A 15. Cicelle Aranyháromszög Kulturális Napok program-sorozat nyitó eseményének közönségét dr. Balázs Péter, a Vas Megyei Önkormányzati Hivatal jegyzője és Beni Ferenc polgármester köszöntötte.

7. Láng Gusztáv 80. születésnapja tiszteletére, A hajnal frissessége címmel konferenciát rendeztek a zsenyei Alkotóházban. A 15. Cicelle Aranyháromszög Kulturális Napok keretében tartott tanácskozás résztvevőit Majthényi László, a Vas Megyei Közgyűlés elnöke és Végh Balázs Béla, a szatmárnémeti Tanítóképző Főiskola főigazgatója köszöntötte. Az elnöki tisztelet Markó Péter szociológus töltötte be, 10 előadás hangzott el. Bemutatták Sipos Lajos Modernítások, alkotók, párbeszéd című könyvét. A szervezővel dr. Fűzfa Balázs irodalomtörténész beszélgetett. Az esemény zárásaként a résztvevők a zsenyei kastélyparkban megkoszorúzták Békassy Ferenc (1893–1915) költő, esszéíró, hősi halált halt huszár sírját.

8–13. A szergényi néprajzi, helytörténeti gyűjtemény gondozása, dokumentálása érdekében megszervezte Örökségőr táborát középiskolás diákok és önkéntes szakemberek részvételével a Vasi Múzeumbarát Egylet.

10. A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat fennállásának 175. évfordulója alkalmából ünnepélyes ülésre ke-

rült sor a vasi TIT székházában, Szombathelyen. A résztvevőket dr. Hámori József, a TIT elnöke, dr. Puskás Tivadar polgármester, dr. Balázs Péter, a Vas Megyei Önkormányzati Hivatal jegyzője, dr. Kovács Györgyi, a Szombathelyi Járási Hivatal vezetője és dr. Czetter Ibolya, a Vas Megyei TIT Egyesület elnöke köszöntötte.

15. A Martinus Vallási és Kulturális Egyesület és a MNL Vas Megyei Levéltára szervezésében, a levéltár előadó- és kiállítótermében megnyílt a Szent Márton emlékezete szülőföldjén című kiállítás. Az eseményen megjelenteket dr. Puskás Tivadar polgármester és dr. Mikó Zsuzsanna, a Magyar Nemzeti Levéltár főigazgatója köszöntötte, az időszaki tárlatot dr. Melega Miklós, a MNL Vas Megyei Levéltára igazgatója ajánlotta a közönség figyelmébe és Horváth József pápai prelátus, a Martinus Vallási és Kulturális Egyesület elnöke nyitotta meg.

16–20. A sárvári Nádasdy-vár Művelődési Központ és Könyvtár 36. alkalommal szervezte meg a Nemzetközi Folklórnapokat.

19. Kiállítás nyílt Magyar Zoltán szombathelyi gyűjtő régi fényképezőgépeiből Körmenden, a Dr. Batthyány-Strattmann László Múzeumban. Az esemény résztvevőit dr. Móricz Péter múzeumigazgató köszöntötte, a kollekciót Simon Attila fotográfus méltatta.

A sárvári Nádasdy Ferenc Múzeum 11. alkalommal rendezte meg Lidércfény című programját, amelynek ezúttal a kincs volt a központi témája.

20. Az ÖrvidékHáz és a Savaria MHV Múzeum Szent Márton kenyere címmel színes programot rendezett a Vasi Skanzenben. Az ünnepi eseménysor részeként, dr. Puskás Tivadar polgármester köszöntőjével és dr. Hende

Csaba országgyűlési képviselő ajánló szavaival megnyílt a Szent Márton üzenetei és napjának jelentései című kiállítás, továbbá Devecsery László bemutatta legújabb, Márton meséi című könyvét.

22. Ünnepséget tartottak Szombathelyen Almásy László (1895–1951) születésének 121. évfordulója alkalmából. A Gagarin utca 6. számú háznál 2015-ben elhelyezett emléktábla előtt dr. Puskás Tivadar polgármester és prof. dr. Vig Károly, az MTA Vas Megyei Tudományos Testületének elnöke idézte fel a legendás felfedező, Afrika-kutató, pilóta emlékét.

25–29. Megrendezték a 17. Savaria Történelmi Karnevált Szombathelyen.

29. Az ÖrvidékHáz Szombathelyi polgári esték sorozata eseményén dr. Hende Csaba országgyűlési képviselő vendége dr. Széll Kálmán orvosprofesszor volt.

31. Emléktáblát avattak a zarkaházi Szily-kastélyban a szentkirály-bádonfai születésű Magyar József (1928–1998) kétszeres Balázs Béla-díjas filmrendező és operatőr tiszteletére. A helyi irodalmi klub kezdeményezésére készült márványtábla Kiss Miklós kőfaragó művész alkotása.

Szeptember

1. Rózsa Anna (1908–1980) textilművész hagyatékából és Rózsa Anna-díjas művészek munkáiból válogatott kiállítás nyílt a Szombathelyi Képtárban. A közönséget Cebula Anna igazgató köszöntötte, a tárlatot Kovács József, a Rózsa Anna Alapítvány elnöke méltatta.

15. A Szombathelyi Képtárban megnyílt a Kortársunk Szent Márton című kiállítás, amely a Szent Márton Emlékév kiemelt rendezvénye volt.

A tárlaton 48 művésztől 61 mű volt látható. A megnyitón Csapláros Andrea igazgató (Savaria MHV Múzeum) és Cebula Anna képtárigazgató üdvözölte a vendégeket, majd dr. Puskás Tivadar polgármester köszöntőt mondott. A kiállítást dr. Kostyál László művészettörténész, a Göcseji Múzeum igazgatóhelyettese ajánlotta a közönség figyelmébe.

17. Dr. Puskás Tivadar polgármester köszöntőjével vette kezdetét a 13. alkalommal megrendezett nemzetiségi nap programja Szombathelyen, a Fő téren.

17–18. A Kulturális Örökség Napjaihoz kapcsolódva tárlatvezetéssel, előadással és kézműves bemutatóval várta az érdeklődőket a szergényi néprajzi gyűjtemény. A kiállítás szomszédságában lévő evangélikus gyülekezeti teremben Tóth Kálmán múzeumpedagógus a Vasi Múzeumbarát Egylet Örökségőr táborának eredményeiről számolt be.

18. A Savaria MHV Múzeum felújítása miatt az Iseum udvarára tervezett Múzsák kertje című rendezvény végül a változékony időjárás miatt a Szombathelyi Képtárban valósult meg. A szombathelyi múzeumok évadnyitó rendezvényére meghívást kaptak a megyeszékhely kulturális intézményei (Bersényi Dániel Könyvtár, Weöres Sándor Színház, Mesebolt Bábszínház, Savaria Szimfonikus Zenekar, AGORA Szombathelyi Kulturális Központ) is.

19. Az ÖrvidékHáz Irodalmi Műhely sorozata keretében bemutatták dr. Hoós Tibor Hit és hatalom. Szent Quirin püspök vértanúsága Savariában című kötetét. A rendezvény résztvevőit Ágh Péter országgyűlési képviselő üdvözölte, dr. Puskás Tivadar polgármester köszöntőt mondott. A vértanú püspök újkori tiszteletéről Csány Péter SDB, a Szent Kvirin Szalézi Plébánia és Rendház igazgatója, a Quirinus

per helyszínének régészeti kutatásairól Anderkó Krisztián, a Savaria MHV Múzeum Régészeti Osztályának vezetője beszélt. A kötetet a szerző ismertette.

20. A Szombathelyi Szolgáltatási Szakképzési Centrum Oladi Szakgimnázium és Szakközépiskola Galériájában, Tóth Csaba Munkácsy-díjas festőművész ajánló szavaival megnyílt Pozsonyi János Péter grafikai kiállítása.

23. A Szombathelyi Szépítő Egyesület Torjay Valter festőművész, művészettörténész vezetésével sétára hívta az érdeklődőket a szombathelyi Szent Márton temetőbe.

Makro- és mikrokozmosz, talányos arányok, rész és egész viszonya volt a témája a Savaria MHV Múzeum Kutatók éjszakájára kínált színes programjának. A rendezvénynek a Szombathelyi Képtár adott otthont.

27. A Berzsényi Dániel Könyvtárban Torjay Valter festőművész, művészettörténész Jelképek a Szent Márton temető sírkövein címmel előadást tartott.

28. Dr. Borhy László akadémikus, egyetemi tanár (Régészettudományi Intézet, ELTE) A Római Birodalom válságúton című előadásával öt alkalomból álló sorozat kezdődött Iseum Savariense Régészeti Műhely és Tárházban.

29. A Berzsényi Dániel Könyvtárban bemutatták Sebestyén Gyula Gesta Hungarorum. A magyar hősmondák öt könyve Jankovics Marcell 50 illusztrációjával című könyvét. Az eseményen közreműködtek: Pete György, a kötet szerkesztője, Alexa Károly irodalomtörténész, dr. Bokányi Péter irodalomtörténész.

Közösségteremtő Szent Márton címmel háromnapos nemzetközi konferencia kezdődött a Nemzeti Művelődési Intézet és a Szent Márton Európai Kulturális Útvonal Magyarországi

Tanácsa szervezésében, a Szombathelyi Képtárban. A tanácskozást dr. Puskás Tivadar polgármester, Csapláros Andrea, a Savaria MHV Múzeum igazgatója, Antoine Selosse, a Szent Márton Kulturális Központok Európai Hálózatának igazgatója és Császár István egyházmegyei kormányzó nyitotta meg. Köszöntőt mondott V. Németh Zsolt környezetügyért, agrárfejlesztésért és hungarikumokért felelős államtitkár. Az esemény a Szent Márton Út Gyöngyösfalu – Csömötei-szőlőhegy – Lukácsháza szakaszának közös bejárásával ért véget.

Október

3. Kultúra – közösség – könyvtár címmel megrendezték a 22. Vas Megyei Könyvtári Napot a Vépi Művelődési Ház és Könyvtárban. Az eseményt Iszáké Koszorús Judit, a házigazda intézmény vezetője, Szijj Vilmos, Vép város alpolgármestere és Nagy Éva, a Berzsényi Dániel Könyvtár igazgatója nyitotta meg. A köszöntők után öt előadás hangzott el, majd a résztvevők megtekintették az Erdődy-kastélyt és megismerkedtek a helyi értéktár elemeivel.

4. A Magyar Katolikus Kulturális Hetek című országos rendezvénysorozat az Egy remekmű születése. A szombathelyi Szent Márton-kút szoborkompozíció keletkezéstörténete című időszaki kiállítással vette kezdetét. A Szombathelyi Egyházmegyei Könyvtárban összegyűlt vendégeket Simon Katalin gyűjteményvezető, az MKKH szervezője köszöntötte, az eseménysorozatot és a kiállítást Császár István szombathelyi egyházmegyei kormányzó nyitotta meg. A tárlatot, amely a 2016-os Szent Márton-émlékév rendezvénye is volt, Balogh Péter építész, a Rumi Rajki Műpártoló Kör elnöke méltatta és Tóth Csaba fes-

tőművész, a kiállítás kurátora ajánlotta a közönség figyelmébe.

Dr. Puskás Tivadar polgármester beszédével megnyílt Szombathely Fő terén a Barakkba zárva – életre ítélve elnevezésű kültéri barakkinstalláció. A rendhagyó vándorkiállítás a Gulág magyar áldozatainak emlékére készült.

4–5. Kutyatár és más állatságok címmel számos program várta az óvodásokat és a kisiskolásokat a Vasi Skanzenben az Állatok világnapján és a Mesenapon.

5. A Savaria Tendency Art Group Művészeti és Kulturális Egyesület lendvai művészekkel közösen megrendezte a Pillérek című kiállítását a Szombathelyi Képtárban. A bemutatott alkotásokat Bodorkós András és Ksenija Škrilec, a Szlovén Köztársaság budapesti nagykövete méltatta.

6. Megalakult a Berzsényi Dániel Könyvtár helytörténeti klubja. Az eseményen Spiegler Tibor magángyűjtő Mennyire kicsi egy aprónyomtatvány? címmel előadást tartott.

7. A Berzsényi Dániel Könyvtárban, dr. Tóth Gyula ny. tanszékvezető, főiskolai tanár ajánlásával megnyílt „A Te könyvedbe mind ezek bérattattak” Válogatás a Berzsényi Dániel Könyvtár vallási témájú könyveiből című kiállítás. Ugyancsak e napon, Nagy Éva igazgató ajánló szavaival megnyílt a BDK első emeleti hírlapolvasójában a Színek és formák üvegbe zárva – válogatás Babos Edit építész üveggyűjteményéből című tárlat.

11. Kiállítás nyílt a Szombathelyi Műszaki Szakképzési Centrum Puskás Tivadar Fém- és Villamosipari Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma Puskás Galériájában, Tisztító szenvedéllyel címmel. Az 1950-es évek dokumentumaiból válogatott tárlatot dr. Katona Attila, az NYME Ber-

zsényi Dániel Pedagógusképző Kar mb. dékánja, intézetigazgató, egyetemi docens ajánlotta a diákok és tanáraik figyelmébe. A kiállítás anyagát Pittmann Ildikó és Spiegler Tibor helyi gyűjtők bocsátották az iskola rendelkezésére.

12. A Magyar Katolikus Kulturális Hetek keretében Szombathelyen, a Martineum Felnőttképző Akadémián, Igehirdetés a festészetben címmel megnyílt a Prokop Péter pap-festőművész eddig nem látott képeit bemutató tárlat. Köszöntőt Maurer Péter igazgató, megnyitó beszédet dr. Prokopp Mária művészettörténész mondott.

Az Iseum Savariense Pannónia Szent Márton korában című sorozatának második eseményén dr. Tóth Endre régész (Magyar Nemzeti Múzeum) Pannónia sacra című előadása hangzott el.

A Berzsényi Dániel Könyvtárban bemutatták Kormos Györgyi Égi kapu című könyvét, amely a Savaria University Press kiadó gondozásában jelent meg. A szerzővel dr. Füzfa Balázs beszélgetett.

A Vasi Múzeumbarát Egylet programsorozatát indított az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulója alkalmából (Hősök Éve, 1956–2016.). A sorozat első eseményén, a MNL Vas Megyei Levéltára előadótermében Lechner Ferencel, az '56-os Szövetség Országos Elnökségének tagjával Mayer László levéltáros A világ nekünk drukolt címmel pódiumbeszélgetést folytatott.

14. A Magyar Katolikus Kulturális Hetek eseménysorozatába illeszkedve, a celldömölki Kemenesaljai Művelődési Központ és Könyvtár Mórítz Sándor Galériájában, dr. Koltai Jenő esperes, plébános, Kresznerics Ferenc alsósági utóda ünnepi beszédével kiállítás nyílt Kresznerics Ferenc (1766–1832) születésének 250. évfordulója alkalmából.

15. A celldömölki Kemenesaljai Művelődési Központ és Könyvtár – Art Moziban „Hazánk’ Tudósai! útát törtem, kövessetek” címmel emlékülést tartottak Kresznerics Ferenc születésének 250. évfordulója alkalmából. Levezető elnök Németh S. Katalin irodalomtörténész-könyvtáros, az irodalomtudomány kandidátusa (Celldömölk – Budapest) volt, előadók: Csörsz Rumen István irodalomtörténész, az MTA BTK Irodalomtudományi Intézetének tudományos főmunkatársa (Budapest); Ittész Nóra nyelvész, az MTA Nyelvtudományi Intézete Szótári Osztályának vezetője (Budapest); dr. Koltai Jenő esperes, plébános (Celldömölk); Lőcsei Péter irodalomtörténész (Szombathely) voltak. Az eseményre a Magyar Katolikus Kulturális Hetek keretében került sor.

18. Szent Márton örökösei. A katolikus egyház karitatív szolgálata a Szombathelyi Egyházmegyében címmel kiállítás nyílt és kerekasztal-beszélgetésre került sor a Szombathelyi Egyházmegyei Levéltár dísztermében, szaléziák, ferencesek, annunciáták és szociális testvérek részvételével. A Magyar Katolikus Kulturális Hetek eseménysorozatába illeszkedő kiállítást megnyitotta: Császár István szombathelyi egyházmegyei kormányzó, a tárlatot bemutatta és a beszélgetést vezette: Rétfalvi Balázs levéltárvezető.

20. A Vasi Múzeumbárát Egylet a Hősök éve, 1956–2016. című projekt keretében interaktív városi sétára hívta az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulója alkalmából meghirdetett kétfordulós vetélkedőben érdekelt fiatalokat. A séta során olyan épületeket kerestek fel a résztvevők Szombathely belvárosában, amelyekhez 1956-os helyi történesek kötődtek. A séta állomásain a korszak hangulatát idéző eseményjá-

tékok várták a diákokat. A 16 csapat tagjai a staféta során szerzett ismereteket is hasznosíthatták a Berzsenyi Dániel Könyvtárban tartott, számítógépes feladatokról álló vetélkedő során.

20. Szentgotthárdon, a színházban, a városi önkormányzat és az ’56-os Szövetség Szentgotthárdi Szervezete együttműködésében került sor az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulója alkalmából megjelent A mi forradalmunk – szentgotthárdi és környékbeli szemtanúk visszaemlékezései című interjúkötet bemutatójára. A könyvet közrebocsátó Szülőföld Könyvkiadó képviselőjében Farkas Csaba ügyvezető beszéde után felszólalt Leopold Ferenc, az ’56-os szövetség szentgotthárdi, és Lechner Ferenc, a szövetség szombathelyi elnöke. A 23 interjút tartalmazó kötetet a szerkesztő, Horváth Zsuzsanna mutatta be, megszólaltatva három visszaemlékezőt: Hári Piroskát, annak a Hári Istvánnak a leányát, aki a forradalom idején a felvonulás vezéralakja és a helyi Nemzeti Bizottság elnöke volt, Felegyi Pált, a helyi laktanya egykori parancsnokhelyettesét, és Ugri Mihályt, aki a községi nemzeti bizottság tagja volt.

21. A Szombathelyi Polgármesteri Hivatal dísztermében bemutatták a Szülőföld Könyvkiadó Híres szombathelyi nők sorozata 14. kötetét. A gróf Erdődy Ilona életútját feldolgozó könyv premierjére összegyűltek dr. Puskás Tivadar polgármester köszöntötte, majd a sorozat céljairól a kiadó vezetője, Farkas Csaba és dr. Takátsné dr. Tenki Mária, a Kulturális, Jogi és Társadalmi Kapcsolatok Bizottságának elnöke beszélt. Felszólalt az eseményen a kiadvány két előszavának szerzője: Harangozó Bertalan kormány megbízott, a Vas Megyei Kormányhivatal képviselője és

gróf Erdődy László, illetve dr. Asbóth Mária, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat szombathelyi csoportjának vezetője, továbbá a kötet szerzője, Kelbert Krisztina történész (Savaria MHV Múzeum) is.

25. Dr. Horváth Sándor néprajzkutató (Savaria MHV Múzeum) Szent Márton üzenetei és napjának jelentései című előadásával elindult a Szent Márton Akadémia 2016. évi őszi szemesztere a Martineum Felnőttképző Akadémián.

A Közjó és Hagyomány Egyesület és a MNL Vas Megyei Levéltára szervezésében emlékkiállítás nyílt a forradalom 60. évfordulója alkalmából a levéltár előadó- és kiállítótermében, 1956 izzó ősze Vas megyében címmel. Köszöntőt mondott dr. Puskás Tivadar polgármester, az időszaki tárlatot dr. Melega Miklós levéltár-igazgató ajánlotta az érdeklődők figyelmébe.

26. Dr. habil. Nagy Levente egyetemi docens, tanszékvezető (Pécsi Tudományegyetem, Régészet Tanszék) a pannóniai ókeresztény művészet szimbólumairól előadást tartott az Iseum Savariense Pannónia Szent Márton korában című sorozatában.

Szombathelyen, az ŐrvidékHázban bemutatták Donát Ármin Hitünkért, hazánkért. 56-os trilógia, jubileumi üzenet az utókornak című könyvét.

27. Szombathelyen, az Eölbey-ház dísztermében bemutatták dr. Szele György Egy Széchenyi varázsa című történelmi regényét. A Püski és a Szent Gellért Kiadó gondozásában megjelent könyvet ismertette és a szerzővel beszélgetett: Marsall Ágnes újságíró, a kötet lektora és szerkesztője.

28. Körmenden, a Dr. Batthyány-Strattmann László Múzeum Városi Kiállítótermében, dr. Koltai András, a Piarista Rend Magyar tartománya

Központi Levéltárának vezetője ajánlásával, megnyílt a Batthyány uradalmak – Körmend a 300 éves uradalmi központ című kiállítás.

November

2. A Hősök Éve, 1956–2016. programsorozat keretében a Vasi Múzeumbárát Egylet nyitott versmondó köre a Berzsenyi Dániel Könyvtárban bemutatta „Rólunk beszélnek minden nyelven” című műsorát.

3. Csákányi László Filmszínház és a Pannon Kapu Kulturális Egyesület szervezésében, Mozi a színházban címmel kiállítás nyílt a szentgotthárdi színházban abból az alkalomból, hogy 120 éve kezdődött a magyarországi mozgóképvetítés. A Gróf I. Festetics György Művelődési Központ és Könyvtár muzeális gyűjteményéből válogatott tárlatot Szaknyéri András, a Hévízi Fontana Filmszínház vezetője ajánlotta a közönség figyelmébe.

A 25 éves Rumi Rajki Műpártoló Kör dokumentumaiból és a civil szervezet által megmentett művekből kiállítás nyílt a Szombathelyi Képtárban. A jubileumi tárlatot Harangozó Bertalan kormány megbízott ajánlotta az érdeklődők figyelmébe, Balogh Péter, a Kör elnöke az egyesület céljairól és eredményeiről szólt.

Az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulója alkalmából, Magyarország ezekben a napokban világtörténelmet írt címmel konferenciát rendezett az ŐrvidékHáz. A három szekcióban összesen 8 előadást magába foglaló tanácskozás résztvevőit dr. Hende Csaba országgyűlési képviselő és Rettegi Attila elnök (Szombathely MJV Oktatási és Szociális Bizottság) köszöntötte.

4–6. Ez évben is megrendezték a Királyi Városnapot Kőszegen. A háromnapos eseménysorozat a Szabad Királyi Város Kulturális és Gasztronómiai Rendezvény címet viselte.

4–28. Immár 10. alkalommal rendezték meg Kőszegen a Félhold és Telihold – Kőszegi Ostromnapok programsorozatot, amelynek fővédnöke dr. Simicskó István honvédelmi miniszter volt.

5–6. Ezúttal is a Vasi Skanzen adott otthont a kétnapos, hagyományos Szent Márton-napi országos nagyvásárnak.

8. A Berzsényi Dániel Könyvtárban, Sejber Mihály Vasvár város alpolgármestere köszöntőjével és Torjay Valter festőművész, művészettörténész beszédével megnyílt a Portrék a Vasvári Békeház képzőművészeti gyűjteményéből című kiállítás.

9. A Berzsényi Dániel Könyvtár földszinti előadótermében dr. Stefano Bottoni, az MTA Történettudományi Intézetének tudományos főmunkatársa 1956 Erdélyben, avagy: megtorlás forradalom nélkül? című előadása hangzott el. Az eseményt a Polgári Egyesület Szombathelyért szervezte.

Szombathelyen, a Smidt Múzeumban bemutatták Keppel Csilla Sebesültek görbe tükörben című könyvét, amely Bořivoj Rambousek 1. világháborús orvosi karikatúráit tartalmazza és a szombathelyi tartalékkórház életébe enged bepillantást. A szerzővel prof. dr. Széll Kálmán, Szombathely díszpolgára és Kelbert Krisztina történész (Savaria MHV Múzeum) beszélgetett.

10. A Berzsényi Dániel Könyvtár előadótermében került sor az Életünk folyóirat 1956-os emlékszámának bemutatására. A szerzőkkel, Csikós Attilával és Sarusi Mihállyal Alexa Károly főszerkesztő folytatott pódiumbeszélgetést.

A MNL Vas Megyei Levéltára kiállító- és előadótermében N. Pál József, József Attila-díjas irodalomtörténész Magyar sport – magyar sors című előadása hangzott el. Az esemény a Közjó és Hagyomány Egyesület által az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulója alkalmából rendezett történeti sorozat része volt.

12. Az AGORA–Művelődési és Sportházban került sor a Szent Márton napi díjátadó gálaműsorra. Ünnepi köszöntőt mondtak: Soltész Miklós, az Emberi Erőforrások Minisztériuma egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkára, valamint dr. Puskás Tivadar polgármester. Az ünnepség keretében adták át a Szombathely díszpolgára címet, az életmű és szakmai díjakat.

13. Szombathelyen, a Zsidó Kultúra Házában bemutatták Kelbert Krisztina történész (Savaria MHV Múzeum) Szentől szemben – Képek a szombathelyi zsidóság történetéből című, magyar–angol nyelvű albumát. A könyvpremierén Márkus Sándor, a Szombathelyi Zsidó Hitközség elnöke köszöntötte a megjelenteket, majd Koczka Tibor Szombathely MJV alpolgármestere, Heisler András, a Mazsihisz elnöke és Ungvári Tamás Széchenyi-díjas és József Attila-díjas irodalomtörténész méltatta a kötetet, illetve a szerző is megosztotta gondolatait a hallgatósággal.

A Szent Márton Plébánia és a Szombathelyi Domonkos Kör Alapítvány a Szent Márton templom búcsúnapijára időzítette a templom kriptájában nyugvó Erdődy család tagjainak temetési idejéről készített időrendi táblát a bemutatását és a Batthyány Erzsébet Emlékszoba elkészült első részletének átadását. Az eseményen előadást

tartott Hesztera Aladár restaurátor és dr. Kiss Gábor régész.

14. Az MTA BTK Történettudományi Intézet, a Savaria Turizmus Non-profit Kft., a Vas Megyéért Egyesület, a Genius Savariensis Szabadegyetem és a Keresztény Értelmiségek Szövetsége szombathelyi csoportja szervezésében bemutatták a Libri Sancti Martini sorozat új kiadványait, amelyekről Rétfalvi Balázs folytatott pódiumbeszélgetést Tóth Ferenc és dr. Zágorhidi Czigány Balázs szerkesztőkkel. Az eseménynek a Megyeháza Díszterme adott otthont.

16. Az Iseum Savariense Pannonia Szent Márton korában sorozata negyedik részeként Dejcsics Konrád OSB (Magyar Bencés Kongregáció Pannonhalmi Főapátság) Szent Márton korának hitéletéről szóló előadása hangzott el.

17. A Nádasdy Ferenc Múzeum Dísztermi előadások sorozatában Takács Zoltán Bálint történész múzeumigazgató Királyok Sárvaron – a Wittelsbachok történetéből címmel előadást tartott.

18. Szócs Géza miniszterelnöki főtanácsadó, kormánybiztos és mag. Igor Teršar, a Szlovén Kulturális Közalapítvány igazgatója beszédével, Pisnjak Atilla művészettörténész szakmai méltatásával kiállítás nyílt Szentgotthárdon, a Szlovén Kulturális és Információs Központban a 15. Nemzetközi Művésztelep alkotásaiból. A tárlatot a Magyarországi Szlovének Szövetsége szervezte.

19. A Vas Megyei Honismereti Egyesület a táplánszentkereshti Jókai Mór Művelődési Házban megrendezte a 23. Pátria Napot. A programban a Vas Megyéért Díszoklevél átadása és Pásti János életútját, munkásságát felidéző előadások mellett Pásti János emlékszobájának felavatása is szerepelt.

Nemesrempehollóson valósult meg a Nemzeti Művelődési Intézet 3. Vas Megyei Értéknapja. A résztvevőket V. Németh Zsolt környezetügyért, agrárfejlesztésért és hungarikumokért felelős államtitkár köszöntötte, majd fórumbeszélgetésre került sor a Vas megyei értéktár bizottságok működéséről, terveiről. Értéktárak címmel, V. Németh Zsolt államtitkár és Zágorhidi Czigány Ákos, a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat Vas megyei területi felelőse ajánló szavaival kiállítás nyílt Egyházashollós, Egyházasrádóc, Harasztifalu, Nagykölked, Nemesrempehollós, Rádóckölked értékeiről.

22. Könyvbemutatóra került sor a Berzsényi Dániel Könyvtárban. Pusztay János Nyelv? Politika? című esszékiötetét ismertette és a szerzővel beszélgetett Gróh Gáspár. Az est háziasszonya Sebestyén Ilona volt.

23. Ismét a MNL Vas Megyei Levéltára adott otthont a Vasi Múzeumbarát Egylet Hősök Éve, 1956–2016. sorozata újabb eseményének, amelyen ifj. Torjay Valter festőművész, művészettörténész beszélgetett édesapjával, dr. Torjay Valter orvossal. A pódiumbeszélgetés címe: Keresztek és virágok az aszfalton volt.

25. Könyvpremierre került sor Szombathelyen, a Martineum Felnőttképző Akadémián: bemutatták a Szülőföld Könyvkiadó gondozásában megjelenő Híres szombathelyi nők című könyvsorozatot 16. kötetét. A Győrvári Edith (1926–2008) életútját feldolgozó könyv premierjén beszédet mondott dr. Puskás Tivadar polgármester, dr. Takácsné dr. Tenki Mária, a Kulturális, Jogi és Társadalmi Kapcsolatok Bizottság elnöke és Maurer Péter, a házigazda intézmény igazgatója. A kiadványt a szerzők, Ferenczy Gyöngyi és Lovass Tibor újságírók ismertették.

29. A Szent Márton Akadémia őszi szemesztere dr. Várszegi Imre Asztorik bencés szerzetes, püspök, pannonhalmi főapát Szent Márton közösségei című előadásával folytatódott.

30. Mikrokozmosz – Bevezetés Bartók Béla világába címmel zenés-képes kiállítás nyílt Kőszegen a Zwingerben (Öregtorony). A kőszegi Felsőbbfokú Tanulmányok Intézete (iASK) által szervezett tárlatot Bogyay Katalin, Magyarország állandó ENSZ képviselője ajánlotta a közönség figyelmébe.

A Berzsényi Dániel Könyvtárban bemutatták Rozán Eszter Tilosban című, a Szülőföld Könyvkiadó gondozásában megjelent könyvét. A kötetet Csuti Borbála középiskolai tanár ismertette.

Vida Tivadar régész (ELTE Régészettudományi Intézet) a kora középkori kereszténységről tartott előadásával zárult a Szent Márton és Pannónia című időszaki kiállítás és a Pannónia Szent Márton korában című előadásorozat az Iseum Savariense-ben. A záró rendezvényen a Lanciarii Savarienses hagyományörzői viselet- és harcászati bemutatót tartottak, majd a szerzők és szerkesztők bemutatták a kiállítás angol nyelvű katalógusát.

December

1. Szombathelyen, a Bartók Béla Zeneiskolában 15. alkalommal megrendezett hegedűverseny megnyitása előtti napon koszorúzási ünnepséget tartottak Koncz János (1894–1937) hegedűművész sírjánál, a Jáki úti temetőben. A megemlékezésen részt vett dr. Puskás Tivadar polgármester, Fodor István, a Szombathelyi Tankerületi Központ igazgatója, Kiskos Ferenc, a Vas Megyei Temetkezési Kft. ügyvezető igazgatója és a zenész nevét viselő sár-

vári művészeti iskola több képviselője. Emlékbeszédet mondott Gál József helytörténeti kutató.

7. A Vasi Múzeumbarát Egylet Hősök Éve, 1956–2016. projektje MNL Vas Megyei Levéltárában tartott '56 nem csak az ötvenhatosoké című záróeseményének vendégei Horváth Szilárd szerkesztő, műsorvezető (MTV, Budapest), Tajta Gábor tanár (Belvárosi Tanoda, Budapest) és Mészáros Gábor ny. tanár (Szombathely) voltak. A pódiumbeszélgetést Bodó Judit középiskolai tanár (Szombathely) vezette.

8. A Fiatal Iparművészek Stúdiója Egyesület tagjainak legfrissebb munkáiból megnyílt a FISE Design 2016 című kiállítás a Szombathelyi Képtárban. A tárlatot Czenki Zsuzsanna, a Savaria MHV Múzeum általános igazgatóhelyettese köszöntöje után Fazekas Ildikó design és művészet menedzser méltatta, majd kerekasztal-beszélgetés következett a fiatal művészekkel.

9. Szombathelyen, az Aréna utca 8. szám alatti katonatörténeti gyűjtemény helyiségeiben, Illés Károly, Szombathely MJV alpolgármestere beszédével a megnyílt a Smidt Lajos hadikiállítás a bőrröndmúzeummal című kiállítás.

9–10. Harmadik alkalommal rendezte meg a Savaria MHV Múzeum a karácsonyi vásárt a Szombathelyi Képtárban, ahol képző- és iparművészeti, kézműves és design termékekből lehetett válogatni. Az érdeklődők különböző kézműves foglalkozásokba is bekapcsolódhattak.

10. Jubileumi ünnepséget tartott a Nyitott Tér Kulturális Egyesület a Répcelaki Művelődési Otthon és Könyvtár színháztermében. Az ünnepség keretében előadást tartott dr. Fűzfa Balázs irodalomtörténész és az intézmény Répce Galériájában megnyílt a Kassák

Lajos műveiből válogatott kiállítás, amelyen dr. Gál Zoltán művészettörténész, főmuzeológus (Szombathelyi Képtár) volt a tárlatvezető.

12. Halálának évfordulóján sírhelyénél, a Szent Kvirin templom altemplomában tisztelegtek Tóth István (1861–1934) emléke előtt a szobrászművész nevével szerveződött Vas Megyei TIT baráti körének tagjai.

Az ŐrvidékHáz Irodalmi Műhelye Karácsony a lövészárkokban című rendezvényén bemutatták A Nagy háború alulnézetből – Vasvármegyei bakák harctéri naplói című könyvet. Az eseményen megjelentek Harangozó Bertalan kormány megbízott köszöntötte, az 1. világháború harmadik évéről Takács Zoltán Bálint, a sárvári Nádasdy Ferenc Múzeum igazgatója, a tábori lelkészek harctéri tevékenységéről S.E.R. Biró László püspök, Magyarország katonai ordináriusa előadást tartott. A kötetet Jagadics Péter ny. alezredes ismertette.

13. A Szent Márton Akadémia őszi szemeszterének záró előadását dr. Tóth Endre régész tartotta a Martineum Felnttktkptz Akadmián, A savariai kereszténység Szent Márton korában címmel.

Szombathelyen, a Nyitra Utcai Általános Iskola dísztermében, dr. Puskás Tivadar polgármester köszöntőjével és dr. Melega Miklós levéltár igazgató (MNL Vas Megyei Levéltára) ajánlásával bemutatták dr. Kalocsai Péter A Szövőtől az Antalón át a Nyitraig. Az alapfokú oktatás története Szombathely vasúton túli, keleti városrészén (1928–1956–2016) című kötetét.

A Szülőföld Kulturális, Sport és Örökségvédelmi Egyesület történelmi konferenciát rendezett Szent Mártonról Szombathelyen, az ŐrvidékHázban. A tanácskozás 3 szekciójában 9 előadás hangzott el.

14. Tudományos ülést rendezett az MTA Vas Megyei Tudományos Testülete a Savaria MHV Múzeummal együttműködve a Szombathelyi Képtárban. Az ülést, amelynek témája Batthyányak és Ikervár kapcsolata volt, dr. Vig Károly, az MTA Vas Megyei Tudományos Testületének elnöke nyitotta meg, majd Fehér Ferenc, Ikervár polgármestere a hasznosításra váró Batthyány-kastély helyzetéről beszélt. Kelbert Krisztina történész (Savaria MHV Múzeum) Ikervár úrnői a Vas vármegyei és a magyarországi közéletben; dr. Gál Zoltán (Szombathelyi Képtár) Történelmi név a magyar festészetben: Batthyány Gyula; és dr. Nemes József (Nyugat-magyarországi Egyetem Savaria Egyetemi Központ) Az ikervári villamos erőmű építésének természeti, társadalmi és technikai környezete címmel előadást tartott.

A Vasi Múzeumbarát Egylet nyitott versmondó köre a Berzsényi Dániel Könyvtár emeleti előadótermében adta elő a Kopogtat valaki című karácsonyváró műsorát.

18. Szombathelyen, a Weöres Sándor Színházban ünnepelte 40 éves jubileumát a Vasi Honvéd Bajtársi Egyesület. A díszközgyűlésen beszédet mondott dr. Puskás Tivadar polgármester és Lasch Béla ny. alezredes, az egyesület elnöke.

19. Szombathelyen, az Egyházmegei Könyvtárban bemutatták dr. Gyürki László PhD Bibliai helyek archeológiai és történeti megvilágításban című könyvét. A kötetet ismertette és a szerzővel beszélgetett: dr. Németh Norbert PhD szakigazgató (Győri Hittudományi Főiskola).

A szombathelyi székesegyházban megrendezett, A fény felé című adventi koncerttel zárult a Szent Márton emlékévk. A rendezvényen köszöntőt mondott dr. Puskás Tivadar polgármester és dr. Hende Csaba országgyűlési képviselő.

20. A Berzsenyi Dániel Könyvtár földszinti előadótermében megnyílt Tóth Imre fényképész mester, fotóriporter Találkozások – egy fényérzékeny életpálya pillanatai című kiállítása. Az eseményen megjelentek Nagy Éva könyvtárigazgató köszöntötte, Tóth Imrével Tóth Kálmán múzeumpedagógus (Savaria MHV Múzeum) pódiumbeszélgetést folytatott.

21. Szombathelyen, a szalézi templom előtti téren felavatták II. János Pál pápa szobrát. Az ünnepségen megjelentek dr. Hende Csaba országgyűlési képviselő köszöntötte, dr. Puskás Tivadar polgármester avató beszédet mondott. Császár István egyházmegyei kormányzó megáldotta Veres Gábor szobrászművész alkotását, amelyet Szombathely MJV Önkormányzata állíttatott az egyházfő szombathelyi látogatásának 25. évfordulója alkalmából.

22. Irodalmi estet rendezett a Berzsenyi Dániel Könyvtár Pável Ágoston (1886–1946) születésének 130. évfordulója alkalmából. A résztvevőket Nagy Éva igazgató köszöntötte. Néhány Pável vers elhangzása közben S. Pável Judit megosztotta a hallgatósággal bevezető, emlékező gondolatait és Nagy Éva, illetve Mukicsné Kozár Mária, a szombathelyi Szlovén Kisebbségi Önkormányzat

elnöke előadást tartott Pável Ágoston a polihisztor, illetve Pável Ágoston, a tudós műfordító címmel.

23. Az ŐrvidékHáz Irodalmi Műhely szervezésében bemutatták a Savaria – múlt a jelenben című könyvet. A közönséget dr. Puskás Tivadar polgármester köszöntötte, a kötetet a szerzők és az alkotók: Csapláros Andrea igazgató (Savaria MHV Múzeum), Sosztarits Ottó régész, muzeológus, intézményvezető-helyettes (Iseum Savariense Régészeti Műhely és Tárház), Masszi Ferenc grafikusművész és Budai István fotóművész ismertette.

28. Németh Andor (1891–1953) születésének 125. évfordulójára emlékeztek az író, költő, kritikus celldömölki vasútállomás épületén elhelyezett emléktáblájánál. A koszorúzás és közös versmondás mellett beszédet mondott Németh Tibor, a Kemenesaljai Művelődési Központ és Könyvtár Kresznerics Ferenc Könyvtárának vezetője.

29. Felavatták a megyeszékhely Fő terén felállított városmakettet. A két méter átmérőjű bronzalkotást dr. Puskás Tivadar polgármester és Budai István szobrászművész leplezte le, Csány Péter, a Szent Kvirin templom plébánosa áldotta meg.